-מה 1 אם ירצה לומר מזיד הייתי

What if he would want to say I was a מזיד

OVERVIEW

The גמרא cites a משנה concerning a case where עדים claimed that a person ate חלב and the person denies it. ר"מ maintains that he is required to bring a קרבן, while the חכמים maintain that he is not required to bring a מה שבת , because מה הכמים. Our חכמים examines this explanation of the חכמים.

– ללישנא דאדם נאמן על עצמו יותר מק' עדים

According to the opinion in מס' כריתות that the reason the חכמים exempt him from bringing a קרבן is because (concerning a person is believed regarding himself more than a hundred witnesses, then we are required to assume -

- אמרי האי אם ירצה לומר לדבריו דרבי מאיר האי האי

That this explanation of לומר אם ירצה לומר which the משנה offers is not the true explanation of the הכמים, but rather the הכמים are offering this explanation according to the view of עדים that עדים are stronger than the person. Nevertheless the הכמים maintain that in this case [even according to "ה he should not be obligated to bring a קרבן since] he may not be contradicting the עדים, for (by saying לא הכלתי) he really means I was a מיד and therefore הכמים.

(כדתניא) [כדאיתא³] בפרק אמרו לו (שם דף יב,א. ושם)

As in mentioned in פרק אמרו לו -

– דלאידך⁴ לישנא טעמא דנפשייהו קאמרי

(For) [And] according to the other opinion, the חכמים are giving their own reason (and not merely responding to 5).

_

 $^{^{1}}$ See previous תוספות ד"ה מה לפיו.

 $^{^2}$ It is possible that תוספות is disturbed by the fact that the גמרא כites the reason of מה אם ירצה לומר (which according to עדים means מתרץ דיבוריה, so he is not contradicting the עדים. The difficulty is that תוספות The difficulty is that אדם נאמן ע"ע יותר ממאה איש of לישנא of סוגיא (and that is why he is אדם נאמן ע"ע יותר ממאה איש of that is stronger than עדים is stronger than פיור אם ירצה לומר does not follow the view of מה אם ירצה לומר אם ירצה לומר The answer is that the חכמים are merely addressing מה אם ירצה לומר 2 . See footnote # 7.

יד דוד, that there is a כריתות כריתות לדבריו של ר"מ קאמרי. However that גירסא is not found in our לדבריו אנרסא. We may need to say that כדאיתא בפרק אמרו לידיתא רפfers [merely] to the two.

 $^{^4}$ See מבין שמועה that in the first print the גירסא was 'ולאידך (not 'דלאידך'). See also נח"מ.

⁵ The differences between the two שיונו will be in two cases; where עדים claim אכלת הלב and he claims אלא and the claims אכלתי כלל or where he claimed אכלתי הלב and the עדים אכלתי כלל אכלת אכלת אכלת לישנא. According to the אכלתי ממאה איש מה ירצה לישנא however according to the עדים, in these two cases he will not be believed because there is no מה אם ירצה לומר וכו'.

תוספות explains what is meant by 'מה אם ירצה לומר וכו'

ואין לפרש⁶ ומה אם ירצה לומר כולי –

And we cannot interpret this ומה אם ירצה לומר, etc. to mean -

-⁷שיהא נאמן לומר לא אכלתי מגו דאי בעי אמר מזיד הייתי

That he should be believed what he is claiming that 'I did not eat it at all' for he has a מגו that he could have claimed I ate it במזיד; this is incorrect -

-⁸דהא מגו במקום עדים הוא

For this is a מגו which contradicts עדים !עדים are stronger than a מגו and he would not be believed.

תוספות offers his explanation of the 'מה אם ירצה לומר וכו':

אלא כלומר אף מה שאמר לא אכלתי –

Rather the הכמים mean to say that even concerning that which he claims, namely לא אכלתי -

יכול לתרץ דבריו ולומר לא אכלתי שוגג אלא מזיד –

He can interpret his words of לא אכלתי and say I meant 'I did not eat the מדים, rather I ate it תלב בשוגג, and is therefore not contradicting the עדים, who cannot be sure whether he ate it במזיד.

- ומיירי דכשאמר לא אכלתי לא בדקו אותו איך היה דעתו ולבסוף אומר שמזיד היה And we are discussing a case that when he initially stated לא אכלתי, he was not cross-examined what he meant (whether לא אכלתי כלל or לא אכלתי but later he claimed that he ate it במזיד -
- וסברי רבנן דמה שאמר לא אכלתי כך היה דעתו שלא אכל שוגג אלא מזיד So the רבנן maintain that when he initially claimed לא אכלתי, his intention was that he did not eat it במזיד, but rather במזיד and therefore he is not obligated to bring a קרבן
- ולרבי מאיר אף על פי שלבסוף אמר מזיד הייתי אין בכך כלום However according to ד"מ, even though he eventually said I was a מזיד, that is inconsequential -
- דהכי אמר (בתורת כהנים') אמר רבי מאיר אם בתחלה אמר מזיד הייתי שומעין לו said if initially when confronted by

 $^{^6}$ In the משנה the משנה is ירצה לומר מזיד ירצה (which can be interpreted to mean מתרץ דיבוריה); however in the discussion later in the גמרא, the שון is לא אכלת מהימן כי אמר מזיד הייתי פטור כי אמר נמי לא אכלת מהימן is לפרש. This expression seems to be in accordance with the אין לפרש which חוספות negates.

 $^{^7}$ This seems to be פירוש" בד"ה פירש". The advantage of this פירוש is that according to this פירוש, even if we follow this עדים. That would explain why the אם ירצה וכו' זמה אם ירצה וכו' is stronger than עדים. That would explain why the מרא here cites the phrase.

⁸ The credibility (of his claim that לא אכלתי) based on a מיגו is not sufficient to override the testimony of the (who claim that he ate החלב).

 $^{^{9}}$ דיבורא דחובה (פרשתא דחטאת) פ"ז ד'.

that he ate חלב, **he said I was a מזיד, we heed** his statement and exempt him from bringing a קרבן -

-אם היה דן עמו 10 כל היום ובאחרונה אמר מזיד הייתי אין שומעין לו נכל היום ובאחרונה אמר מזיד הייתי אין שומעין לו f, however, we were discussing with him this allegation of eating הדלב, the entire day, and eventually he said I was a מזיד, we do not heed him. 11

מוספות asks:

- ואם תאמר משים עצמו רשע הייתי הא אין אדם משים עצמו רשע And if you will say; and is he believed to claim, I was a מזיד, for there is a ruling that a person cannot accuse himself of being a רשע?!

בדאמר בפרק קמא דסנהדרין (דף ט,ב ושם) גבי פלוני רבעני לרצוני 13 as the גמרא גמרא אמרא states in the first מסכת סהנדרין מסכת מסכת מסכת tregarding the case where someone claimed 'he sodomized me and I willingly acquiesced'. How can we accept his admission that he did it במזיד; by saying so he is making himself into a רשע (doing an עבירה במזיד), and the rule is א"א משים עצמו רשע 14 !

מוספות answers:

ויש לומר דאין נאמן לפסול עצמו –

And one can say that the rule of א"א משים עצמו רשע means that he is not believed to disqualify himself as a witness -

:15 אבל הכא עושה תשובה ואינו רוצה להביא חולין לעזרה

However here where he is doing תשובה (by admitting that he did it במזיד), and he does not want to bring עזרה, in this case he is believed.

SUMMARY

According to the אדם לישנא of מה אם יותר מק' אדם נאמן ע"ע יותר מה the אדם of מה אם ירצה is only מגו לדבריו של ר"מ. The מה אם ירצה לומר is not a regular מגו, but rather

_

 $^{^{10}}$ See the ש"ש who amends this to read דע (with the בי"ד).

¹¹ According to this מתרץ דיבוריה between ה"מ and the הכמים is (merely) whether we are מתרץ דיבוריה is (merely) whether we are אכלתי after a considerable amount of time passed from when he said לא אכלתי. See 'Thinking it over' # 1.

¹² See 'Thinking it over # 2.

¹³ The case there is where אמעון משנון מאנון וובע ראובן ראובן. However רבובע האובן admits that he acquiesced willingly. This would seemingly make ראובן into a אים (for he was משכב זכר on עובר משכב זכר הובן (for he was ראובן ווהto a אים (for he was ראובן) and seemingly האובן לעדות לעדות testimony that יוי אים אים (דובע ראובן אים לעדות testimony that ראובן וובע ראובן וובע ראובן ווא אים לעדות לעדות ווא יוי לעדות ווא אים ווא האים ווא אים ווא לעדות ווא משכים ווא האים ווא משכים ווא משכי

¹⁴ See 'Thinking it over' # 3.

¹⁵ אאמע"ר means that he is not believed to the extent that he should become פסול לעדות; however here where he is sincere that he does not want to being חולין לעזרה, we cannot coerce him to bring a קרבן.

a מתרץ דיבוריה. We cannot apply here the rule of אאמע"ר, since he is interested in doing תשובה in order not to bring חולין לעזרה.

THINKING IT OVER

- 1. When the הכמים rule that we are מתרץ דיבוריה, does that mean we are required to ask him what he means, and if he says אכלתי שוגג אלא מזיד he is believed, or do the הכמים mean that he is believed (that he ate it במזיד), even if he was not specifically asked?¹⁶
- 2. תוספות asks how can we believe him that מזיד הייתי when the rule is א"א א"א מזיד הייתי when the rule is משים עצמו רשע א"מ מה אם מד ואים עצמו עצמו (as the אין לפרש understands) or whether we interpret אין לפרש מתרץ דיבוריה (as the מתרץ דיבוריה understands it)? 18
- 3. תוספות asks how can we believe him that מזיד הייתי when the rule is א"א א"א מיד הייתי when the rule is מזיד הייתי אמים עצמו רשע הייתי Seemingly however our case (of מזיד הייתי) is different from the general cases concerning אאמע"ר. In those instances there is no cause (aside from his admission) to assume that he is a עדים; however in our case the עדים are testifying that he ate חלב and all he is explaining is that it was קרבן. He should be believed and exempt from במזיד.

¹⁹ See footnote # 14.

 $^{^{16}}$ See [א ד"ה או" כריתות כריתות מnd] ביאורים והערות אות נא.

¹⁷ See footnote # 12.

¹⁸ See גאון צבי.

²⁰ See חידושי הרי"ם.